

ČIMICKÝ A ĎÁBLICKÝ HÁJ

ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY

ROZLOHA: Čimický háj - 25 ha, Ďáblický háj - 62 ha

KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ: Bohnice, Ďáblice, Kobylisy

NEJVÍCE ZASTOUPENÉ DŘEVINY: dub zimní, modřín opadavý a lípa srdčitá

PŘEVLÁDAJÍCÍ STANOVIŠTĚ: živná stanoviště nižších poloh

VĚK POROSTŮ: Nejvíce je zastoupena 4. a 6. věková třída (61 - 80 a 101 - 120 let)

LESNÍ POROSTY: 81,32 ha

NELESNÍ PLOCHY (LOUKY, VODNÍ PLOCHY, CESTY): 5,8 ha

VLASTNÍK LESA: Hlavní město Praha

SPRÁVCE LESA: Odbor ochrany prostředí Magistrátu hl. m. Prahy

ÚDRŽBU PROVÁDÍ: Lesy hl.m. Prahy

ZAJÍMAVOSTI

Vrch Ládví - kopec vysoký 359 m n. m. je nejvyšším místem v severní části Prahy. Nachází se zde Ďáblická hvězdárna a krásná vyhlídka na Ďáblice a severní Čechy. Vrch Ládví se nazýval také Hledví. Původ těchto jmen se skrývá ve slově „hleděti“ nebo ve jménu slovanské bohyně Lady, které naši předkové na vrchu Ládví obětovali dary.

Ďáblická hvězdárna – Počátky Ďáblické hvězdárny sahají do roku 1952, kdy se v Ďáblicích konala úspěšná přednáška o vesmíru. Na základě tohoto úspěchu byl několika Ďáblickými občany založen hvězdářský kroužek. O dva roky později zahájili členové tohoto kroužku stavbu hvězdárny. Stavba probíhala svépomocí, byly dokonce použity zbylé panely ze stavby prvního panelového domu v Československu. Stavba hvězdárny s pozorovatelnou, přednáškovým sálem a knihovnou byla dokončena v roce 1956. Dalekohled se povedlo získat z deponitáře Národního technického muzea. Lidová hvězdárna byla v roce 1969 předána hvězdárně Praha – Petřín.

Lesní školka v Čimickém háji – Při východním okraji Čimického háje se nachází malá lesní školka. V Praze jsou takové školky tři, ty další dvě se nachází v Kunratickém lese a v Nebušicích. Ve školkách se pěstují dřeviny přímo určené k výsadbám v Praze. V současné době se pro výsadbu upřednostňují především původní druhy dřevin. Jsou to zejména dub letní a zimní, buk lesní, habr obecný, lípa srdčitá a jedle bělokorá.

Ďáblická jezírka – Na východním okraji Ďáblického háje leží několik zpola zatopených lůmků. Drobné vodní plochy jsou výjimečné výskytem velkého množství druhů živočichů a rostlin vázaných na vodní prostředí, z nichž mnohé jsou chráněné. V Ďáblických jezírkách se pravidelně vyskytují chránění obojživelníci - čolek velký a čolek obecný. V okolí můžeme spatřit několik druhů vážek. Jezírka jsou také významnou lokalitou výskytu kosatce žlutého.

V ROCE 2008 VYDAL ODBOR OCHRANY PROSTŘEDÍ MAGISTRÁTU HL. M. PRAHY

Autoři textů a fotografií: Ing. Dan Frantík, Ing. Jiří Rom, Mgr. Jana Karnecká

Fotografie na úvodní stránce (zleva doprava, shora dolů): Vrch Ládví, skalní výchoz v Ďáblickém háji, buk lesní, jezírko v Ďáblickém háji, památný dub v Čimickém háji



1. Lesní školka
2. Hájovna
3. Ukazka podrobného hospodaření v dubu
4. Zreklitovaná bývalá přískovna zavezená odpadem
5. Malé povrchové lomy po těžbě kamene
6. Ďáblická jezírka
7. Ďáblická hvězdárna
8. Vyhlídka na Ďáblice z vrchu Ládví

- Hranice lesa
- Turistická stezka
- Chráněné území
- Referenční plochy (viz text)

- Altán
- Dětské hřiště
- Vyhlídka
- Veřejné tábory
- Doporučené cyklotrasy
- Nejbližší zastávka MHD



HISTORIE A SOUČASNOST ČIMICKÉHO A ĎÁBLICKÉHO HÁJE

Statek Ďábllice a les na vrchu Ládví, který ke statku náležel, byl už od 1. pol. 13. stol. majetkem křížovníků s červenou hvězdou. Byl darem od královny Konstancie, vdovy po Přemyslu Otakarovi I. Darovací listina byla potvrzena roku 1320 Karlem IV., který měl rád křížovníků pod svou ochranou a zakázal jeho statky odprodávat. Z lesa na vrchu Ládví se již v 16. století každoročně odprodávalo dříví na provazce za značné částky. Nacházíme o tom záznamy ve dvou dochovaných dřevních účtech z 16. století i zmínky v urbáři ďáblického statku z roku 1610.

Dle přehledu výnosů křížovnických statků byli ďábličtí poddaní povinni ročně nasekat a svést do dvora 33 ½ provazce lesa. Na počátku 19. století zaujímá les Ládví 202 jiter a je tvořen především dubem, habrem a břízou a borovicí. Počátkem 80. let 18. století je na ďáblickém statku již doložena umělá obnova lesů. Byl vysazován habr a borovice, také byly kopány příkopy, aby se nálet uchránil před dobytčím. V průběhu dalších let se les velmi mění a na počátku 20. století byl již nejčastější dřevinou smrk a dub. Ďáblický háj byl ještě v pol. 19. století větší (o cca 1/6 směrem k Ďáblické skládce). Z 60. let 20. stol. pak pochází les v okolí Hvězdárny, z 80. let pak výsadby na zavezené pískovně u Kobyliské vozovny.

Mezi Kobylisy a Čimicemi se v 17. století nacházel dubový les zvaný Temeliště náležející k bývalému velkostatku Libeň, odkud se každoročně odprodávalo dříví poddaným. Čimický revír měl v roce 1543 69 jiter (45 ha). V nedávných letech náležel Čimický háj zemskému statku v Bohnicích. Z celkové výměry lesního majetku tohoto statku tvořil původní lesík Temeliště pouze 25 ha, ostatní plochy byly uměle zalesněné v 19. a 20. stol. Les byl tvořen zejména dubem, smrkem a borovicí.



Přírodní památka Ládví

Ďáblická hvězdárna

Lesní školka

PÉČE O LES

V současné době se v obou lesích preferuje přírodě blízké hospodaření, tj. v dubových částech lesů je snaha o využití přirozeného zmlazení dubu, tzn. postupuje se zde clonnými sečemi s cílem podpořit perspektivní zmlazení. V případě smrkových porostů Ďáblického háje se postupuje maloplošnou obnovou s výsadbami listnatých i jehličnatých dřevin (dub, lípa, buk, modřín, douglaska, atd.)

Lesy v majetku Hl. m. Prahy, tedy i Čimický a Ďáblický háj, jsou obhospodařovány podle zásad trvale udržitelného hospodaření v lesích. Praha je od května 2007 držitelem mezinárodního, ekologicky velmi přísného lesnického certifikátu Forest Stewardship Council (FSC), který hospodaření v lesích směřuje k dosažení přírodě

blízkých lesních porostů. Všechny používané technologie jsou šetrné k lesním ekosystémům a životnímu prostředí. V rámci certifikace FSC byly též vymezeny tzv. referenční plochy, které jsou vyjmuty z intenzivního lesnického využívání. Části referenčních ploch jsou v bezzásahovém režimu (s výjimkou opatření proti hmyzím škůdcům). Je proto možné se zde setkat např. s odumřelými stromy, které se ponechávají k přirozenému rozpadu.

REKREACE

Čimickým i Ďáblickým hájem prochází zelená turistická stezka, na kterou v Ďáblickém háji navazuje značka žlutá. Oba lesy se dají také pohodlně projet na kole. V lese jsou instalovány lavičky a altány, nachází se zde také řada dětských hřišť. Menší „areál zdraví“ se nachází ve střední části Ďáblického háje. Pěkná procházka na vyhlídku Ládví může být spojená s návštěvou hvězdárny, od níž je jeden z nejhezčích výhledů v Praze. Za dobré viditelnosti je možné dohlédnout až na Krkonoše.

PŘÍRODNÍ PAMÁTKA LÁDVÍ

Přírodní památka Ládví se nachází v severním svahu vrchu Ládví, který je tvořen odolnými proterozoickými horninami - buližníky. V době druhohor (před 98 miliony lety) tvořil vrch Ládví ostrov v moři, které se v té době rozlévalo až do oblasti Krkonoš. Mořský příboj byl zde tak silný, že v tvrdých buližnicích vyhlodal několik „kapes“, kde se usazovaly opracované valouny o velikosti pár centimetrů až několik metrů. Dvě takové „kapsy“ byly odhaleny těžbou buližníků v největším z místních lomů. Lomy byly založeny ve 20. letech 20. století a vytěžený materiál byl používán pro stavební účely a výrobu štěrku. První stopy po těžbě buližníku na vrchu Ládví však pocházejí už z pravěku. Menší lůmky na severní a východní straně vrchu Ládví využívali pravěcí lovci pro výrobu trvanlivých pěstních klínů a dalších nástrojů. Zajímavé také je, že řada tmavých, dobře opracovaných valounů buližníku byla upravena na tzv. prubiřské kameny, které ještě donedávna sloužily k posuzování ryzosti zlata v řadě zlatnictví.

Cílem ochrany území je zachování ojedinělého dokladu o činnosti druhohorního moře. Pozoruhodná je zejména příbojová kapsa v západní stěně, kde kromě řady menších valounků uvází i hladce opracovaný dvoumetrový balvan. Prostor mezi valouny je vyplněn bělošedým jílem, který vzácně obsahuje mikroskopické fosilie jednobuněčných živočichů - dírkovců, kteří byli součástí mořského planktonu. Dno lomu v PP Ládví tvoří zastíněný mokřad, zarůstající vrbami, v podrostu s převahou ostřic, tuřic a sítin. Okolí PP Ládví tvoří smíšený les Ďáblického háje. V jeho podrostu na jaře můžeme obdivovat kvetoucí sasanky - hajní a pryskyřníkovitou, orsej jarní a lechu jarní.



Sasanka pryskyřníkovitá

ZASTOUPENÍ DŘEVIN

Snahou správce lesa je, aby se zastoupení dřevin co nejvíce blížilo původnímu přirozenému složení porostů v daném území. Současné procentuální zastoupení dřevin znázorňuje graf č.1. Ideální (přirozené) zastoupení dřevin zobrazuje graf č.2.

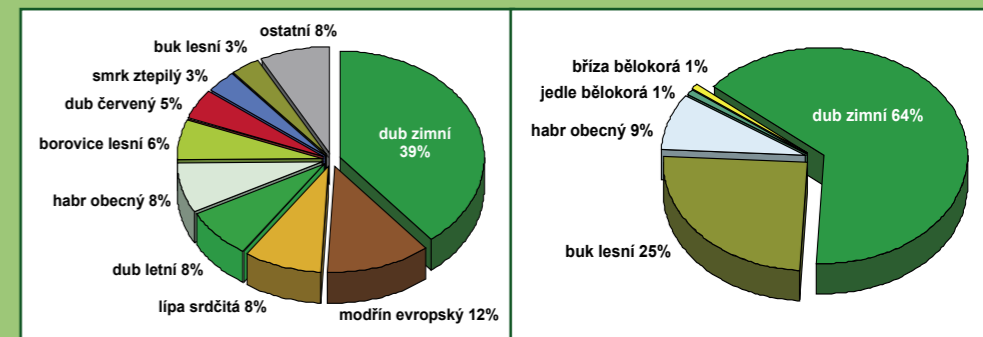
Přirozené zastoupení dřevin vychází z vlastností daného stanoviště, které jsou charakterizovány zejména klimatickými poměry a půdními vlastnostmi daného území. Rozložení jednotlivých stanovišť zobrazuje graf č.3.

Exponovaná stanoviště nižších poloh - stanoviště prudkých a exponovaných svahů
Kyselá stanoviště nižších poloh - normální kyselá či chudá písčité stanoviště, převážně plošiny
Živná stanoviště nižších poloh - stanoviště na úrodných půdách, svahy až plošiny
Extrémní stanoviště - mimořádně nepříznivá stanoviště tzn. rokliny, suťoviště

Na území Čimického a Ďáblického háje převládají živná stanoviště nižších poloh. Tyto podmínky vyhovují zejména dubu, habru obecnému a buku lesnímu.

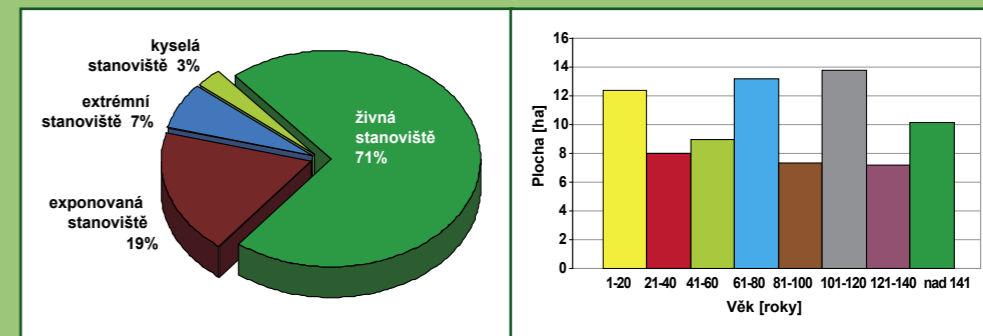
VĚKOVÁ SKLADBA POROSTŮ

Věková skladba porostů je jednou z hlavních charakteristik stavu lesa a vypovídá také mnohé o jeho historii. Graf č.4 jasně ukazuje na poměrně vyrovnanou věkovou strukturu lesa i celkem vysoké stáří obou lesů. Rovněž je z grafu patrné rozsáhlé zalesnění bývalé pískovny v 80. letech a přeměna smrkových porostů na smíšené lesy v posledních letech.



1. Procentuální stávající zastoupení dřevin

2. Ideální (přirozené) zastoupení dřevin



3. Rozložení jednotlivých stanovišť

4. Věková skladba porostů